
Datum : 6 februari 2024
Kenmerk : 20240001
Aan : het college van B en W van de Gemeente Oss
Betreft : Gevraagd advies Regionaal Beleidsprogramma 2024-2028

Geacht college,

Op dinsdag 9 januari 2024 ontving de Adviesraad Sociaal Domein de conceptversie van het Regionaal Beleidsprogramma 2024-2028

U vraagt ons een advies uit te brengen op dit beleidsprogramma. Met het verzoek om het advies uiterlijk 9 februari 2024 af te ronden.

Waardering rondom het proces, de routing voor het tot stand komen van dit programma en het betrekken van alle stakeholders.

De keuze van de regiogemeenten om op het gebied van jeugd nauw samen te werken, wordt door de ASD zeer gewaardeerd.

De afgelopen periode werden we door uw ambtenaren geïnformeerd over een aantal landelijke programma's en plannen (Landelijke Hervormingsagenda, het Integraal Zorgakkoord en het Toekomstscenario Jeugd- en gezinsbescherming), die de basis vormen voor het Regionaal Beleidsprogramma. De leden van de KennisKring Jeugd hebben aan de hand van de strategische doelen van de Landelijke Hervormingsagenda input geleverd voor het Beleidsprogramma.

De visie van de gemeente: "iedere jeugdige krijg de kans om gezond en veilig op te groeien en zich te ontwikkelen naar zelfstandigheid" onderschrijft de ASD ten volle.

We onderschrijven de transformatie van de individuele focus (op het kind) naar de contextgerichte focus en het erkennen dat dit een andere benadering en samenwerking vraagt over de grenzen van de sectoren heen. In onze ogen is dit essentieel om de kans van slagen te vergroten.

Strategische en operationele doelen. Operationele doelen worden gedefinieerd als "een meer concrete vertaling van de omvattende relatief abstracte ambitie die verwoord staat in een strategische doelstelling". Het karakter van die operationele doelen vindt de ASD in dit programma niet specifiek genoeg. Veel termen, begrippen worden vrij algemeen verwoord. Hierdoor is het bijzonder moeilijk om na een periode vast te stellen in hoeverre bepaalde doelen in welke mate zijn bereikt. Op blz. 9 wordt aangegeven dat "het beter monitoren of wat we doen het gewenste resultaat heeft", met niet nader omschreven begrippen als 'kwaliteit, tijdige hulp, het aantal casussen is verminderd, duurzaam herstellen, enzovoort. Algemene termen zijn vaak op meerdere manieren te interpreteren en in die zin moeilijk te monitoren. Goed monitoren en evalueren van de doelen kan naar ons idee alleen als in de doelen ook beschreven wordt welke concrete resultaten behaald moeten worden en hoe dit kwalitatief en kwantitatief gemeten wordt.

Het welslagen van dit beleidsprogramma hangt nauw samen met ontwikkelingen op andere beleidsterreinen. Woonvormen zijn afhankelijk van voornemens in de woningbouw, inclusiever onderwijs met ruimte binnen scholen en zo zijn er nog meer voorbeelden te noemen. Daarom

vindt de ASD het van belang dat steeds overleg is tussen de verschillende afdelingen van de gemeenten over de verschillende ontwikkelingen en om te bepalen welke ontwikkeling leidend is.

We geven een positief advies op het Regionaal Beleidsprogramma.

Het programma beschrijft beleidslijnen, die naar ons idee nog vrij algemeen zijn. De ASD zou graag zien dat in het beleid duidelijke uitgangspunten worden opgenomen, waardoor meer duidelijkheid en richting gegeven wordt aan het nog te ontwikkelen Uitvoeringsprogramma. De ASD ziet uit naar het Uitvoeringsprogramma.

Onderwerp

Het betreft [onderwerp kort toelichten].

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert:

De ASD constateert dat in het Beleidsprogramma 2024-2028 veel doelen en uitgangspunten terugkomen, die ook al bij de transitie en transformatie uit 2014 opgenomen waren. Wij realiseren ons dat veranderingen tijd kosten, maar adviseren de gemeenten meer regie te nemen op dit veranderingsproces, om betrokken instellingen meer sturing te laten geven op de noodzakelijke veranderingen.

Neem nadrukkelijker een aantal uitgangspunten, die essentieel zijn om de transformatiedoelen te behalen, in het Beleidsprogramma op:

-Werk samen met het gezin en haar sociaal netwerk.

Duurzame veranderingen in opgroeien en opvoeden komen beter tot stand als het gezin zelf en samen met het sociaal netwerk aan de veranderingen werkt. Dit proces wordt ondersteund door een professional. Waar nodig wordt aanvullende of specialistische hulp ingezet. (ik wil, ik kan en ik heb nodig)

-Betrokken hulpverleners richten zich primair op het vergroten van de zelfredzaamheid en het probleemoplossend vermogen van het gezin en haar netwerk.

Om de transformatiedoelen te kunnen realiseren zullen hulpverleners in gezinnen een andere rol vervullen. Die is meer gericht op stimuleren en ondersteunen van het gezin en het netwerk. Dit is de afgelopen jaren maar heel beperkt tot ontwikkeling gekomen.

Deze benadering vraagt een andere houding en vaardigheden van de hulpverleners, een ander type hulpverlener. De ervaring leert dat hier binnen de jeugdzorgorganisaties nog onvoldoende op gestuurd wordt en bij de uitvoerend werkers te weinig draagvlak ontwikkeld is.

-Betrek in een zo vroeg mogelijk stadium het netwerk van het gezin.

De praktijk laat zien dat er te weinig van het begin gekeken wordt welke mensen in de omgeving van het gezin betrokken willen en kunnen zijn om het gezin op allerlei manieren te kunnen ondersteunen. Stel bij opvoedingsvragen de vraag: "welke mensen in jullie omgeving vinden het belangrijk dat het goed gaat met jullie kind(eren)?" en vraag deze mensen mee te denken en te werken aan een verandering/verbetering van de situatie.

-Zorg dat er bij een hulpvraag aan het begin een goede en integrale vraagverduidelijking gemaakt wordt, zodat sneller effectieve hulp geboden kan worden.

Zet vanaf de start voldoende expertise in, die ervoor zorgt dat er zowel in de breedte als in de diepte helder is welke aspecten bijgedragen hebben aan de ontstane situatie. Op basis hiervan kan er sneller efficiënte en effectieve hulp geboden worden.

-Maak ook opvoedingsvragen onderdeel van de Samenwerkwijze (als integrale aanpak op verschillende leefgebieden).

Als ouders en/of jeugdigen hulp vragen, wordt te vaak alleen gekeken naar de opvoeding, ontwikkeling en gedrag en te weinig naar andere factoren (zoals relatieproblemen, werkloosheid, middelengebruik, schulden), die van invloed kunnen zijn.

Wij zien de Samenwerkwijze als een veel belovende aanpak. Sterke punten zijn:

*de regie bij de hulpvrager laten

*betrekken van het sociaal netwerk

*werken langs de vragen "ik wil, ik kan en ik heb nodig", waardoor de vrager gestimuleerd wordt zelf en samen met het netwerk actief bij te dragen aan een oplossing. Inzet van hulpverleners is hierop aanvullend.

*een integrale aanpak op de verschillende leefgebieden, waarbij de afdelingen/instellingen die actief zijn op deze leefgebieden samen werken.

-Wij adviseren de jeugdzorginstellingen onderdeel te laten zijn van de Samenwerkwijze zodat opvoedingsvragen meegenomen worden in de integrale aanpak.

Uiteraard zijn we graag bereid ons advies toe te lichten.

De Adviesraad Sociaal Domein ziet uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Jaap Kool,
Voorzitter
Adviesraad Sociaal Domein

Rene Princen,
Namens KennisKring Jeugd
Adviesraad Sociaal Domein

